

Vattenfall AB
Business Unit Nuclear Decommissioning

Miljödepartementet
Kemikalieenheten

m.remissvar@regeringskansliet.se
conny.hagg@regeringskansliet.se

Date:
02/09/2019

Contact: Mathias Leisvik
E-mail: Mathias.Leisvik@vattenfall.com

Phone: 0705 67 14 22

Remissyttrande avseende SOU 2019:16 Utredningen Ny kärntekniklag – med förtydligt ansvar (M2019/00862/Ke)

Business Unit Nuclear Decommissioning (BUND) i Vattenfall AB styr och leder avveckling av de kärnkraftsanläggningar som Vattenfall ska avveckla.

BUND har i rubricerad remiss erbjudits möjlighet att komma med synpunkter på förslaget, vilket vi tackar för. BUND har följande synpunkter och kommentarer.

BUND anser att utredningens lagförslag är väl genomtänkta och väl genomarbetade. BUND ser alltså i allt väsentligt positivt på förslagen och anser att de bör genomföras så snart som möjligt. Nedan utvecklas BUND:s syn på vissa av förslagen närmare.

1 kap. 1 § Det borde tydligare framgå att kärntekniklagen syftar till att skydda miljön och människor (allmänheten) som befinner sig utanför område där kärnteknisk verksamhet bedrivs. Skydd av arbetstagare och besökare vid en kärnteknisk anläggning regleras huvudsakligen i strålskyddslagen.

1 kap. 6 § Det borde i lagen ges möjlighet för regeringen eller SSM att kunna besluta att en verksamhet upphör att vara *kärnteknisk verksamhet* om detta kan ske utan att syftet med lagen åsidosätts. Den sista delen av avvecklingen, när det bara finns mycket låga aktivitetsnivåer kvar i anläggningen, kan vara väldigt lång då själva friklassningsprocessen kan ta lång tid. Om det inte längre kan inträffa några händelser som kan resultera i skada på människor eller miljö, så finns det ur denna aspekt inte längre något syfte med att tillämpa kärntekniklagen på verksamheten. Detta skulle vara ett smidigt sätt att "avveckla" kravbilderna när det gäller säkerhetsdokumentation, m.m. Däremot skulle anläggningen fortfarande vara en *kärnteknisk anläggning* pga. skyldigheten att avveckla (friklassa) en sådan.

1 kap. 10 § "Tillståndspliktig" kan tas bort då all kärnteknisk verksamhet är tillståndspliktig.

1 kap. 11 § Det skulle vara tydligare om det framgick i definitionen av *radiologisk nödsituation* att "skada" avser negativa hälso- och miljöeffekter från joniserande strålning och att "åtgärder" är för att minimera dessa effekter.

2 kap. 9 § (och 13 §) Detta krav borde explicit inte gälla för anläggningar efter slutlig avställning när kärnbränsle bortforslats. SSM har tidigare gett dispens från kravet för anläggningar under avveckling med motiveringen att en provning ändå sker (både miljöprovning och godkännande av ny SAR). Istället för att SSM ska kunna ge dispens/undantag enl. 13 § så skulle det vara lämpligt om det framgick här att kravet inte gäller för anläggningar som är under avveckling (med bränslet borta). Risken för att tillståndshavare ooberättigat behandlas olika av beslutsfattare skulle då minska.

3 kap. I kapitlet etableras begreppet verksamhetsutövare. Distinktionen mellan de ansvarsbärande rollerna tillståndshavare och verksamhetsutövare är inte helt tydlig, och inte heller implikationer av införandet av en ny roll. En tillståndshavare kan även vara verksamhetsutövare. Detta behöver utvecklas och förtydligas i lagen.

5 kap. 12 § Att tillstånd enligt förslaget kommer att krävas för att påbörja nedmontering och rivning anser vi är ett steg i fel riktning. Prövningen kan bli beroende av en regerings politiska åsikter, vilket skulle vara olämpligt när det gäller nedmontering och rivning som är en skyldighet för tillståndshavaren att utföra. Det är oklart vad som skulle hända om tillstånd inte medges med tanke på att skyldigheten kvarstår. Det kan också bli ett administrativt steg där processen drar ut på tiden i onödan, vilket kan resultera i att resurser och kompetens tappas. När nedmontering och rivning påbörjas så är bränslet bortforslat och risken för radiologiska nödsituationer med omgivningspåverkan är låg. Dessutom görs redan en miljöprovning med koppling till miljöbalken där omgivningspåverkan hanteras. En process med provning och godkännande av SAR för nedmontering och rivning har etablerats av SSM genom särskilda tillståndsvillkor, och erfarenheterna från denna process borde utvärderas innan man ändrar i processen.

I kap. 6.8.2 (sid 345) om sanktionsavgifter står

”Sanktionsavgifter ska tillämpas på överträdelse som är lätta för myndigheten att konstatera och som således inte kräver någon omfattande utredning, t.ex. olika former av rapporterings- eller anmälningsplikter. Sanktionsavgifter kommer att innebära en förenkling av hanteringen av de ärenden som enligt nuvarande lagstiftning skulle kräva anmälan till polis och åklagare. Det är också möjligt att en del brott mot myndighetens föreskrifter som i dag inte anmäls i högre utsträckning kommer att uppdagas om överträdelserna i stället omfattas av sanktionsavgifter.”

Sanktionsavgifter borde ha en koppling till den strålsäkerhetsmässiga betydelsen för överträdelser/brottet istället för hur lätt det är för myndigheten att hantera processen.

Med vänlig hälsning

BU Nuclear Decommissioning
Vattenfall AB

Mathias Leisvik
Strålskyddsföreståndare